

minister, det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), til at imødekomme det simple Krav, at baade Officerer og Underofficerer fik Lov til at udpege deres Repræsentanter i den Kommission, som har behandlet Skoleforholdene. Jeg ved, at det ærede Medlem fra Assens, den Gang jeg bad om, at Underofficererne maatte faa Lov dertil — for den Gang var Talen om Underofficerernes Uddannelsesforhold —, svarede nej, fordi det gik Officererne ganske paa samme Maade som Underofficererne. Det fører mig til at sige, at mit Ønske er det samme med Hensyn til Officererne. Jeg har ikke Tillid til Kommissionsbetænkninger, som taler om specielle Klassers eller Stillingers Interesser, medmindre disse Klasser og deres Interesser er repræsenterede i vedkommende Kommission af selvvalgte Repræsentanter. Det er den Vej, ad hvilken Administrationen faar at vide, hvilke Ønsker der i Virkeligheden næres i de paagældende Kredse, og det hvad enten det angaar militære eller civile Forhold. Jeg ser ikke, at de militære Forhold kan være en saadan Afart af de menneskelige Forhold i deres Stilling overfor Administrationen, at det kan gøre nogen Forandring.

Dermed er jeg lige ovre i det Spørgsmaal, hvormed jeg skal slutte i Aften, Spørgsmaalet om Statstjenestemændenes Stilling i Borgersamfundet. Jeg har ikke lagt Skjul paa overfor dette høje Ting og overfor de højtærede tidligere og nuværende Ministre i den Tid, jeg har været Medlem, at jeg ikke nærer nogen Beundring for det Centraladministrationssystem, som hersker her i Landet. Jeg har forsøgt at sætte stærke og livsfriske Ord i Omløb om det og har haft den Glæde at se, at enkelte af de Udtryk, jeg netop her i Tinget har benyttet, lever endnu. Jeg nikker nu og da til dem i en Avis. Et af dem er det, at Systemet i væsentlig Grad er et centraliseret Knappe- og Skridtmaalersystem. Jeg har ogsaa til min Glæde set, at et andet Udtryk, som jeg har hæftet ved enkelte Fænomener indenfor Centralstyrelsen, ikke er helt dødt. Det er det, jeg har sammenfattet under Betegnelsen „Hr. Kontorius“. Jeg beundrer ikke det System, fordi det indenfor et demokratisk lovgivende Samfund, der skaber sine Ministre parlamentarisk, danner et i alt væsentligt uansvarligt og ad ukendte Veje virkende Stat-i-Statens-lignende Administrationsmaskineri. Det er et System, som Danmark ikke er ene om, som tværtimod adskillige europæiske Lande graver sig dybere og dybere ned i. Men vi ser et Land her i Europa, som Aar for Aar vikler sig mere og mere ud deraf. Det er England. Englands

Embedsstyre er under den nuværende Regering med eet Ord blevet ukendeligt. Familiernes, Slægternes Eneherredømme over de høje Embeder er brudt; det er allerede opnaaet. De to store gamle Universiteter, Oxfords og Cambridges Universiteters overvældende Magt over Embedsbesættelser er i Færd med at væltes, Overtroen paa Akademikernes, ganske særligt Juristernes, fødte Fortrin til at styre gaar nærmere og nærmere sin Grav. Tilliden mellem de styrede — de selvstyrende — og Centraladministrationen, som kun regulerer deres Virksomhed, vokser derfor til Stadighed, ogsaa fordi Regeringen, den nuværende Regering, bevidst har optaget Forhandling med de selvvalgte Repræsentanter, det, man mest og stærkest frygtede tidligere i England. Samtidig med, at Forfatningen derovre undergaar Forvandling, har den stærke Haand været der til Administrationens Omdannelse. Vi har Lov at haabe paa her i Danmark, at ogsaa her den stærke Haand og Tidspunktet maa træffe hinanden, saaledes at dette Centralstyre-Regereri, der er nedarvet og ikke er blevet forandret med de politiske og parlamentariske Former, ogsaa kan komme til at forsvinde her i Landet. Det har jeg ikke lagt Skjul paa er mit Haab og Ønske.

Men dertil kræves en Ting til foruden den stærke Haand, eet, som jeg ikke kan blive træt af at gentage for dette høje Ting, og det er dette høje Tings Medvirken. Det kan ikke bringe hen imod det Maal, som man ønsker, nemlig Tjenestemændenes Indsmeltning i Borgersamfundet, dersom man vedblivende fra visse bestemte Sider viser sig hadsk mod Tjenestemændene, viser sig fuld af Nid og derved stadig pointerer det, der danner en Adskillelse. Embedsmændene eller, hvad jeg foretrækker at kalde dem, Statsarbejderne ønsker intet hellere end at indsmeltes i Borgersamfundet, de kommer nu fra Folket, og de gaar tilbage til Folket for at arbejde paa deres Hverv i Folket. En af vore Folkedigtere har netop en Gang, særlig om de akademiske Embedsmænd, men det passer paa samtlige Embedsmænd, sagt: Af Folket vi kommer, og til Folket vi gaar. Det er noget, der for 50 eller mindst 25 Aar siden er uddødt fra Tjenestemændenes Side, denne Følelse af Adskillelse, og det, man i saa Henseende indefra kæmper imod endnu i Tjenestemændenes egen Kres, er Rester, forbenede og forstenede Rester af en gammel Tilstand, som snart er helt uddød. Der er noget mistroende i for os, der bevidst i en Aarrække har arbejdet paa at faa Tjeneste-